

2015

Januar – Nadaljujejo se aktivnosti našega društva v obliki jezikovnih delavnic nemškega jezika za otroke, tečaji nemškega jezika za odrasle, kjer spoznavajo pravila nemške slovnice in se prijetno pogovarjajo v nemškem jeziku o različnih temah vsakdanjega življenja, umetnosti, politiki, gospodarstvu ... Skupina ljubiteljic slikarstva se uči upodabljanja pokrajine v tehniki akril. Komorni zbor nadaljuje z vajami za nastope, ki ga čakajo.

Iz tiskarne smo prejeli naš 13. dvojezični zbornik *Vezi med ljudmi/ »Zwischenmenschliche bindungen«*. Radovedno in z veseljem smo ga prelistali. V naslednjih dneh ga bomo poslali našim podpornikom, prijateljem in znancem ter seveda tudi Narodni knjižnici.

Izmenjavamo mnenja, sprejemamo načrte za letošnje leto, javljamo se na razpise in sestavljamo poročila za preteklo leto.

Februar - Nadaljujemo s tečaji, z vajami in s tekočimi aktivnostmi. Večjih projektov v prvem tromesečju ne načrtujemo, saj za to nimamo sredstev. Javni razpisi so šele v pripravi in na določena, sicer zelo omejena sredstva lahko računamo šele na koncu drugega tromesečja.

Marec – Nadaljujemo z utečenimi aktivnostmi, s tečaji in z druženji. Najbolj je angažiran naš Komorni zbor Hugo Wolf, saj ga čakajo številni koncerti, največ vaj in časa pa posvečajo pripravam na mednarodno tekmovanje zborov, ki bo v začetku maja v Corku na Irskem.

April – V tem mesecu je bil zelo aktiven naš Komorni zbor Hugo Wolf, katerega glavno poslanstvo je promoviranje skladatelja Huga Wolfa in tako ohranjanje spomina na tega velikega glasbenega genija in mojstra poznoromantičnega samospeva. Prvi njihov nastop je bil na Srečanju odraslih zborov, oktetov in malih pevskih skupin v Ljutomeru. Sledil je vokalni koncert v refektoriju minoritskega samostana sv. Petra in Pavla v Ptujju. Koncert je bil pri publiku zelo dobro sprejet, glasbeni kritiki pa so nekaj dni za tem v medijih med drugimi zapisali: »Zbor odlikuje poln in sočen zvok, glasovna uravnoteženost med ženskim in moškim delom zboru, predvsem pa kvalitetno izbran spored. Vodi ga mag. Aleš Marčič.«

Zbor že od prejšnjega leta pridno vadi za nastop na mednarodnem tekmovanju v Corku na Irskem. Pred svojim odhodom pa se je Mariborčanom in ostalim v viteški dvorani Pokrajinskega muzeja v Mariboru predstavil s koncertom *An Irish Blessing*. Kot gost koncerta je sodeloval še Oktet Arion iz Ljutomera. Po odličnem koncertu smo jim zaželeli obilo uspeha na tekmovanju v Corku.

Člani literarne skupine so odpotovali na vsakoletne Nemške literarne dneve (Deutsche Literaturtage) v Režico v Romuniji. Tam smo udeležencem, pripadnikom nemške manjšine iz različnih evropskih držav, najprej predstavili naš zadnji zbornik *Vezi med ljudmi/ »Zwischenmenschliche Bindungen«*. Ana Marija Pušnik in Aleš Tacer sta brala odlomke iz svojih prispevkov v letopisu. Aleš Tacer pa je nato v nemškem razredu osnovne šole učencem 3. in 4. razreda predstavil svojo zadnjo pravljico, natisnjeno v nemškem jeziku »Wunderbaum und Zauberlöffel«. Otroci so brali iz knjige, Aleš pa jim je

med pogovorom razdelil sladkarije in vsakemu podaril predstavljeno knjigo. Organizator in neumorni vodja društva nemške manjšine v Režici Erwin Tigla je celo skupino udeležencev odpeljal na izlet ob meji s Srbijo, do kraja, kjer smo na drugi strani zajezone in široke Donave videli ruševine gradu Golubac, kjer je potekala meja med Avstro-Ogrsko in turškim carstvom. Več o tem v prispevku Ane Marije Pušnik.

Na koncu aprilskih dnevov smo naše člane, prijatelje, znance in širšo publiko povabili na razstavo likovnih del skupine ljubiteljic slikarstva, ki se pod mentorstvom Cvetke Vidmar uči tehnik risanja in slikanja, v galerijo RRudolf. O razstavi je spregovoril likovni kritik Mario Berdič, razstavo pa je odprl Franci Pivec, predsednik Zveze kulturnih društev Maribor.

Maj – Izredno smo se razveselili novice, da je naš Komorni zbor Hugo Wolf na mednarodnem zborovskem tekmovanju v Corku na Irskem zasedel odlično 5. mesto. Zelo smo ponosni na njih.

V času 1.–3. maja so bili na obisku in izletu po Mariboru in okolici naši prijatelji, člani Planinskega društva z Južne Tirolske pod vodstvom Walterja Fischnallerja. Na njihovo željo smo se jim zadnji dan izleta po Štajerski pridružili še člani našega društva in skupaj smo prehodili pot od zgornje postaje Pohorske vzpenjače do Areha. Ob poti smo obiskali povojna množična morišča v gozdovih blizu Areha in ob grobovih žrtev prižgali svečke. Druženje smo zaključili s kosilom v Ruški koči.

Sledila je prireditev ob zaključku razstave naših članic, ljubiteljic slikarstva v galeriji RRudolf. Ob tej priložnosti smo predstavili naš dvojezični zbornik *Vezi med ljudmi/ »Zwischenmenschliche Bindungen 2015«*. Člani naše literarne skupine so iz njega prebrali nekaj svojih literarnih prispevkov v prozi in poeziji. Sodelovali so tudi člani in članice Mariborske literarne mreže pod vodstvom gospoda Marjana Pungartnika.

Sledila je pot naših predstavnikov v Neumarkt/Stmk, kjer smo se udeležili vsakoletnega internacionalnega seminarja manjšin v Evropi, ki ga prireja Europahaus Neumarkt na gradu Forchtenstein. Tokratna tema seminarja je bila Migracija in nove manjšine – preizkušnja za Evropo (*Migration und neue Minderheiten- eine Bewährungsprobe für Europa*). Sodelovalo je več različnih manjšin iz držav Evropske unije. Med njimi so bili tudi naši prijatelji – Nemci z Banatskega višavja v Romuniji. Seminarja se je udeležil tudi predstavnik nemškega društva iz Celja Andrej Ajdič.

Po seminarju smo se z njimi ponovno srečali na vsakoletnem srečanju Štajercev treh dežel. Letošnje srečanje je bilo jubilejno, že 20. po vrsti. Tokrat smo se Štajerci iz Avstrije, Romunije in Slovenije srečali na jugozahodnem Štajerskem, v kraju Deutschlandsberg, kjer nas je sprejel tamkajšnji okrajni glavar gospod Hofrat dr. Helmut Theobald Müller. Po zelo zanimivi predstavitvi delovanja okrajnega glavarstva in ožjih sodelavcev na sedežu okrajnega glavarstva je sledilo kosilo sredi prelepe pokrajine v gostilni Stöklpeter, kjer se nam je pridružil še župan Deutschlandsberga. Po kosilu smo si ogledali cerkev sv. Floriana (Groß St. Florian) in gasilski muzej. Druženje smo zaključili na kmečkem turizmu v Schliebu.

Naslednji dan, 27. maja, je bil zame in naše društvo velik dan. V avli Stare univerze v Gradcu je bila slavnostna podelitev Zlatega častnega odličja dežele Štajerske zaslužnim osebam v kulturi in gospodarstvu. Med ostalimi sem zlato odličje za dolgoletno delovanje v dobro nemške manjšine na Spodnjem Štajerskem v Slovenija dobila tudi jaz. Odličje mi je podelil deželni glavar gospod Franz

Voves. Prav v ta namen je prišel iz Ljubljane veleposlanik Avstrije gospod dr. Clemens Koja, s svojo prisotnostjo pa so me med drugimi počastili še Erwin Josef Tigla iz Romunije, Heinz Stritzl iz Celovca, dr. Herwig Brandstätter, prof. Reinhold Reimann, Franci Pivec, Andrej Ajdič, Ingeborg Mallner in moja družina. Bilo je zelo slavnostno. Zame je to priznanje velika čast in potrditev mojega dosedanjega dela ter seveda velika vzpodbuda za naprej.

Po tem slavju je sledil še Dan kulturne zveze AKVS (Alpenländische Kulturvernad Südmark) v Gradcu. Tam smo se spet srečali Štajerci treh dežel in številni častni gostje ter člani zveze. Po slavnostnem programu in nagovorih je sledilo še eno prijetno presenečenje. S profesorico nemščine in našo dolgoletno znanko Yvonne Christo Demenyi iz Režice v Romuniji sva prejeli Zlati častni znak (Goldene Nadel) in priznanje zveze Alpenländische Kulturverband Südmark za najino dolgoletno delovanje v dobro nemškega jezika in kulture.

Junij – S člani društva, prijatelji in znanci iz Avstrije in Slovenije smo se v soboto, 13. junija, udeležili spominske maše ob 70. obletnici enega največjih pobojev Slovencev, Nemcev, Hrvatov, Srbov ... po drugi svetovni vojni na naših tleh. To je bilo v Hudi jami pri Laškem. Žrtve še danes (po 70 letih) ležijo v jami in čakajo na pravico do groba. Bo Slovenija kdaj toliko civilizirana in jim dala grob? Bojim se, da še dolgo ne, saj pri maši nisem videla nobenega člana trenutno vladajoče koalicije. Prisotnih pa je bilo približno tri tisoč ljudi, ki so se poklonili nedolžnim žrtvam zavrženega režima.

Postopoma se zaključujejo tečaji, literati in tečajnice slikanja pa se pripravljajo na že tradicionalno vsakoletno prireditev Živa dvorišča. Člani literarne skupine se učijo tekočega branja v nemškem jeziku, ljubiteljske slikarke pa izbirajo in uokvirjajo dela, ki jih bodo razstavile na prireditvi. Napisana so že vsa vabila za goste, samo še na pošto jih je treba oddati.

Julij – Na začetku tega meseca smo tako kot vsako leto sodelovali na prireditvi Živa dvorišča, ki se izvaja v sklopu Festivala Lent. Tokrat smo razstavljali slike naših tečajnic in brali literarne prispevke v prozi in poeziji iz našega zadnjega zbornika na dvorišču sredi Gosposke ulice na št. 11. Zapeli so nam še slušatelji Glasbene in baletne šole A. M. Slomška pod vodstvom mag. Aleša Marčiča. Ob do zadnjega kotička polnem dvorišču obiskovalcev so nam na drevesih zažvrgoleli še ptički.

V nedeljo, 4. julija, smo se s prijatelji iz Avstrije odpravili na izlet, ki smo ga imenovali Po Jankovi poti, v spomin na našega preminulega člana Janka Pajmona, ki je rad planinaril in bil velik pohodnik po krajih ob slovensko-avstrijski meji. Zapeljali smo se do umetnega jezera Golica na avstrijski strani. Najprej nas je Ivana pogostila s svojimiokusnimi domačimi dobrotami. Tako okrepani smo se sprehodili ob jezeru, ki se ponaša s prelepo urejeno okolico in čisto vodo. Ob povratku smo se najprej ustavili v idilični in zgodovinsko bogati vasici Soboth, nato pa zapeljali do Jankove postojanke na njegovih pohodih, to je gostilne Silgener v St. Lorenzu, kjer so nam postregli z okusnim kosilom. Pozno popoldne smo se poslovili od naših prijateljev iz Avstrije in si obljubili, da bomo druženje ponovili tudi v naslednjem letu.

Člani društva so delno že na zasluženih počitnicah, del pa jih pripravlja program za literarno-družabni večer.

Sredi meseca so na poti v Neumarkt/Stmk. prišli na obisk naši prijatelji iz nemškega društva v Romuniji. Skupaj smo pripravili in izvedli prijeten literarni večer. Predstavili so se naši literati z literarnimi deli v prozi in poeziji, otroška skupina iz Celja je zapela nekaj nemških pesmi, piko na i pa so dodali še naši prijatelji iz Romunije. Naslednji dan smo jih popeljali še po naši štajerski prestolnici in jim pokazali mestne znamenitosti ter jim povedali nekaj o zgodovini mesta.

Skupaj s predstavnikom Kulturnega društva Celje smo se čez dva dni z njimi ponovno srečali, in sicer na prireditvi Europa Forum na gradu Forchtenstein v Neumarktu/Stmk. Tema tokratnih dnevov se je glasila: Zgubljena generacija Evrope ali upanje za mladino («Europas verlorene Generation oder Hoffnung für die Jugend»). Zaslužnim Evropejcem so podelili priznanja Merite European.

Avgust – Naš Komorni zbor Hugo Wolf je sredi avgusta končal s počitnicami in pričel z vajami in učenjem nemških tekstov za nastope in koncerte v jesensko-zimski sezoni. Sestavljali smo tudi okvirne programe za posamezne koncerte.

September – Komorni zbor Hugo Wolf pridno nadaljuje z vajami in učenjem zahtevnih nemških tekstov, predvsem skladb komponista Huga Wolfa. Začenjajo se tudi tečaji nemškega jezika za odrasle in otroke, računalniški tečaji za seniorje in tečaji risanja in slikanja. Ob koncu meseca nas je obiskal konzularni zbor častnih konzulov avstrijske Štajerske, Koroške in Slovenije, ki je ostal v našem lepem Mariboru dva dni. Glavni obisk je bil namenjen županu Maribora Andreju Fištravcu, sledil je sprejem pri rektorju Univerze gospodu Igorju Tičarju in nato še obisk v našem društvu. Sledila je prijetna pokušina vina v Vodnem stolpu ob Dravi, kjer je konzulom zapel naš Komorni zbor Hugo Wolf. Večer se je zaključil v znanem gostišču Protner ob večerji in izbranem vinu. Naslednji dan so si pod vodstvom naših članov Francija in Jureta ogledali Maribor in se seznanili z njegovo bogato zgodovino.

Oktober je bil zelo živahen in poln obveznosti. V začetku oktobra sem se udeležila Simpozija nemških narodnih manjšin iz JV Evrope, ki je za svoje zasedanje letos izbral Pilsen – letošnjega nosilca naziva Kulturne prestolnice Evrope 2015. Naslov in glavna tema simpozija je bila 70 let pozneje – čas za resnico in pravo.

Na dolgo pot do Pilsna smo se udeleženci iz Avstrije, Poljske, Srbije, Hrvaške, Madžarske, Romunije in Slovenije z avtobusom odpravili izpred Hiše domovine (Haus der Heimat) na Dunaju. Pot nas je vodila proti Češki. Kmalu po prestopu zopet nadzirane meje smo se ustavili ob množičnem grobišču žrtev tako imenovanega brnskega marša smrti (Brünner Todesmarsch – maja 1945 so Čehi nasilno pregnali več tisoč nemških prebivalce iz Brna proti Avstriji) v Pohrlitzu, kjer smo položili venec in prižgali svečke. Pot smo nadaljevali proti glavnemu mestu Češke Pragi, kjer nas je v rezidenci Republike Avstrije sprejel veleposlanik dr. Ferdinand Trauttmansdorf in pozdravil član češkega parlamenta in nekdanji minister Karl Schwarzenberg. Po kosilu v rezidenci smo pot nadaljevali do Lidic, ki so postale znane po nečloveškem nasilju nemških oblasti med drugo svetovno vojno. Takrat so Nemci po atentatu na generala Reinharda Heydricha vse moške prebivalce pobili, ženske in otroke

pa prepeljali v taborišča, kjer jih je večina umrla, vasico pa so porušili in jo zravnali z zemljo. Ob spomeniku otrokom smo položili venec, prižgali svečke in zmolili molitev.

V Pilsen smo prispeli pozno popoldne. Pridružili so se nam še udeleženci s Slovaške in Češke. Prenočevali smo ob samem starem jedru mesta in tako smo si zvečer v soju luči ogledali stari del mesta s trgov in cerkvijo in tako dobili prvi vtis o tem lepem mestu. Poleg predavanj in diskusij o osrednji temi simpozija smo si pogledali mesto in obiskali najstarejšo pivovarno Plsen Urquell. Zadnji dan pred odhodom smo sprejeli še resolucijo Sprva potrebuje resnico in na centralnem mestnem pokopališču ob grobišču položili venec in prižgali svečke v spomin na nemške žrtve povojnega nasilja v Boryju – zaporu v Pilsnu. Pozno popoldne smo prispeli nazaj na Dunaj, jaz pa sem z vlakom nadaljevala pot do Maribora.

Med tem časom je naš Komorni zbor Hugo Wolf sodeloval na celotedenski prireditvi Društva slovensko-avstrijskega prijateljstva in zapel na reviji pevskih zborov v Šentilju.

Sledil je koncert Komornega zbora Hugo Wolf v cerkvi Sv. Lenarta v Gradcu. Koncert je bil posvečen gospodu Heinzu Scheidbachu, častnemu konzulu Kraljevine Norveške, ob njegovemu rojstnem dnevu in zaključku njegovega mandata. Med povabljenimi obiskovalci koncerta je bila poleg znanih osebnosti tudi veleposlanica Kraljevine Norveške. Več o tem v prispevku Jureta Legvarta.

26. oktobra pa sem se udeležila še vsakoletnega obiska mesta Murakereztur na Madžarskem in grobišča žrtev povojnega nasilja. V tem mestu so januarja 1946 v zaprtih živinskih vagonih pri -27°C umrli od takratnih slovenskih oblasti pregnani slovenski državljani nemške narodnosti iz Maribora in okolice. Ogledali smo si železniško postajo, kjer so od mraza in gladu umrli otroci, ženske, starci; skupaj jih je bilo več kot 70. Z nami je bil preživel, ki je bil takrat star 7 let. Po njegovem je kraj z železnico ostal enak, le čas je bolj prijazen. Umrli so pokopani na krajevnem pokopališču. Po sveti maši smo na pokopališču položili venec in prižgali svečke. Krajevni župnik pa je umrlim posvetil molitev.

November – Manj je več – weniger ist Mehr; nemščina in slovenščina sta dobri sosedi/ »Deutsch und Slowenisch sind gute Nachbarn«. To so naslovi, pod katerimi je potekala prireditev v Glazerjevi dvorani Univerzitetne knjižnice v Mariboru o nemškem jeziku kot jeziku sosedov, ki so jo organizirali in izpeljali Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Oddelek za germanistiko, Univerzitetna knjižnica Maribor, Avstrijska čitalnica, Društvo za nemški jezik, enota v Mariboru, ter Kulturno društvo nemško govorečih žena Mostovi. Na dobro obiskani prireditvi so bile predstavljene naslednje teme in predavatelji: prof. dr. Alja Lipavic – Jezikovne slike mesta; prof. dr. Vida Jesenšek – Germanistika v Mariboru – včeraj, danes, jutri; prof. dr. Saša Jazbec, prof. dr. Dejan Kos in mag. Mateja Žavski Bahč – Študij germanistike z vidika študentov germanistike v Mariboru; doc. dr. Brigita Kacjan – Pluralistični pristop k jeziku in kulturam – vloga in perspektive nemščine kot drugega tujega jezika; Mateja Škofljanec – Avstrijska čitalnica Univerzitetne knjižnice Maribor; Veronika Haring – Predstavitev Kulturnega društva nemško govorečih žena Mostovi; Mag. Nada Holc – Vloga društva za nemški jezik (Verein Deutsche Sprache). Prireditev je povezovala doc. dr. Melanija Fabčič.

V društvu pa se nadaljujejo tečaji, veliko časa pa posvečamo pripravi na decembrski koncert. Oblikovati in sestaviti je potrebno vabila in spremno knjižico ter vse dati v tisk, da bo pravočasno

poslano vabljenim. Tudi priprave za naš zbornik so v teku. Literati so poslali svoje prozne in pesemske prispevke. Zdaj se morajo še lektorirati in prevesti v nemški ali slovenski jezik, odvisno od prispevka. Naš zbornik je, kot vidite, dvojezičen. Pridobili smo še nekaj novih članov, česar smo zelo veseli. Skupina ljubiteljc slikarstva pa pridno riše in izdeluje božično-novoletne čestitke, ki jih bomo poslali našim podpornikom, prijateljem in znancem.

V mesecu decembru je glavna prireditev društva že tradicionalni decembrski koncert, ki je bil letos v znamenju 155. letnice rojstva skladatelja Huga Wolfa, ki je dve leti svoje mladosti preživel v Mariboru in pričel skladati, ter 5. obletnice obstoja društvenega Komornega zbora Hugo Wolf.

Pred pričetkom koncerta in pozdravu vsem prisotnim smo najprej podelili diplome častnega članstva v Komornem zboru Hugo Wolf, posthumno ga je prejel tudi prof. dr. Wolfgangu Suppan in prijetno presenečeni prof. dr. Reinhold Reimann.

V prelepi Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru se je zbor pod vodstvom mag. Aleša Marčiča predstavil z Wolfovimi zbori; z izborom iz italijanske pesmarice so se predstavili mlada sopranistka Lucija Krašovec, baritonist Aleš Marčič in pianist Karlheinz Donauer. Italijanske serenade za godalni kvartet Huga Wolfa pa je izvedel godalni kvartet v sestavi Sausan Hussein, violina, Daša Savić, violina, Levente Gidro, viola, in Gorazd Štrljic, violončelo.

V slavnostni Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru so koncert spremljali častni gostje, prijatelji iz Avstrije in Slovenije, člani društva in drugi vabljeni gostje, ki so dvorano napolnili do zadnjega kotička. Po koncertu niso skoparili z aplavzom in pohvalami ter vzpodbudami za nadaljnje delo tako društva kot zbora. Druženje smo nadaljevali v prostorih društva ob kozarčku domačega in prigrizku pozno v noč.

Na povabilo naših podpornikov in prijateljev smo se udeležili več prednovoletnih prireditev v Lipnici in Gradcu v Avstriji.

Društvo Huda jama je organiziralo ob godu sv. Barbare 5. decembra 2015 ob 13. uri sv. mašo, ki jo je daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore. Ob njem so somaševali celjski škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek, gospiško-senjski škof msgr. Mile Bogovič, upokojeni graški škof msgr. Egon Kapellari ter drugi duhovniki. Sveta maša je bila pred Hudo jamo, v kateri še vedno ležijo nepokopana trupla tisočih žrtev partizanskega nasilja po drugi svetovni vojni. Poleg čez tisoč prisotnih se je svete maše udeležilo tudi več naših članov.

Konec decembra smo zaključili celoletne tečaje nemškega jezika za otroke in odrasle, računalniške in slikarske tečaje ter vaje komornega zbora. Narisali in napisali smo božično-novoletne čestitke in jih razposlali na naslove podpornikov, prijateljev in znancev našega društva doma in v tujini.

S kulturnim delovanjem v letu 2015 smo zadovoljni in upamo, da bo podobno v letu 2016, manj pa smo zadovoljni s statusom in financiranjem v naši domovini Sloveniji. Pregovor pravi, da upanje umre zadnje, zato se bomo za enakost, ki nam naj bi jo zagotavljala slovenska ustava, borili še naprej.